

Čo by zjednotená Európa znamenala pre živnostníka?

Predovšetkým jeden skutočný trh: predávať do Rakúska či Česka rovnako ľahko ako do vedľajšieho okresu. A pravidlá, na ktoré je malá firma prikrátka.

Oboje – lebo živnostník nemá čas na reči a pozná, keď mu niekto maľuje.

Päť miliónov je málo

Slovenský domáci trh má päť a pol milióna ľudí. To je pre remeselníka dosť, pre e-shop málo a pre softvérovú živnosť takmer nič – americký konkurent štartuje na trhu 330 miliónov. Pritom Rakúsko je z Bratislavy bližšie než Banská Bystrica a za hranicami žije desaťnásobok potenciálnych zákazníkov.

Právne im ale stojí v ceste stena, ktorú na mape nevidno. Medzinárodný menový fond vypočítal, čomu sa vnútorné bariéry EÚ rovnajú: pri tovare zhruba 44-percentnému clu, pri službách 110-percentnému. Stolár z Petržalky to má k zákazníkovi v Hainburgu dvadsať minút – a cez ohlásenie cezhraničnej služby, rakúske profesijné predpisy a iné spotrebiteľské právo. Pre koncern s právnym oddelením réžia; pre živnostníka dôvod ostať doma.

Jedna výhoda, ktorú už máte

Na rozdiel od českých či poľských kolegov slovenský živnostník fakturuje do väčšiny Európy v eure – bez kurzového rizika, bez konverzných poplatkov, bez hádania, čo urobí koruna. Je to malá ochutnávka toho, ako vyzerá odstránená bariéra: po pár rokoch si ju nikto nevšíma a nikto ju nechce späť.

Čo by jeden trh znamenal naozaj

Zjednotený kontinent v tom podstatnom znamená jedno: pravidlá sa prestanú lámať na hrani-

ciach. Jedna registrácia, jedno DPH, jedny spotrebiteľské podmienky, kvalifikácia platná všade. Remeslo, e-shop či softvérová živnosť by mali od prvého dňa 450 miliónov potenciálnych zákazníkov – nie teoreticky ako dnes, ale prakticky, ako ich má floridský podnikateľ v Texase. K tomu ľahší prístup ku kapitálu: európske úspory ležia v bankách, namiesto toho, aby pracovali.

Čo by mohlo byť horšie – bez príkras

Európska regulácia vie byť písaná od stola a dopadá na malých skôr než na veľkých; kto si prešiel GDPR s jedným zamestnancom, vie svoje. Jednotnejšia Európa znamená, že zlý zákon sa neopraví doma. To je reálne riziko a jediná poctivá odpoveď znie: záleží, kto pri tom bude sedieť. Jeden rozumný zákon namiesto dvadsiatich siedmich rôznych je pre malých úľava; jeden nezmyselný je průšvih pre všetkých. Preto potrebuje malé podnikanie pri európskom stole hlas – a Slovensko váhu, ktorú samo nemá.

Zrátané

Dnešný stav je pre živnostníka to najhoršie z oboch svetov: regulácia už je z veľkej časti európska, ale trh stále národný – a slovenský je z najmenších. Dostávať jednotu znamená vziať si aj tú druhú polovicu: trh. Náklady kontinentu už platíte; má zmysel chcieť aj jeho výhody.

Všetky otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Môžem už dnes podnikat v celej EÚ?

Formálne áno, prakticky s prekážkami: iné právo, iné licencie, iná daňová správa v každej krajine. Pre veľkú firmu režijná položka, pre živnostníka často dôvod za hranice vôbec nejst.

Akú výhodu má slovenský živnostník oproti českému?

Euro. Faktúry do Rakúska, Nemecka či Francúzska bez kurzového rizika a poplatkov za konverziu – výhoda, ktorú Slovensko má od roku 2009 a mnohí si ju už nevšímajú.

Čo je OSS a prečo nestačí?

Jednotné priznanie DPH pre predaj do iných krajín EÚ. Funguje pre e-shopy s tovarom, ale nepokrýva služby na mieste, licencie, uznávanie kvalifikácií ani spotrebiteľské právo – teda väčšinu skutočnej expanzie.

Nepriniesla by jednotnejšia Európa viac regulácie?

Riziko to je – európske pravidlá dnes dopadajú na malých skôr než na veľkých. Poctivá odpoveď: záleží, kto ich píše. Jeden zákon namiesto dvadsiatich siedmich však znamená menej papierov, nie viac.

Oplatí sa malému podnikaniu jednotný trh už dnes?

Áno, je to najväčšia výhoda členstva: 450 miliónov zákazníkov bez ciel. Len je dostavaný napoly – pre tovar funguje, pre služby a digitál pokrívajú. Dostávať ho je presne to, o čo ide.

ZDROJE

- Európska komisia: jednotný trh, režim OSS (One Stop Shop)
- IMF (2024/2025): vnútorné bariéry EÚ ekvivalent cla ~44 % tovar / ~110 % služby
- Draghiho správa (2024): fragmentácia trhu a dopad na malé firmy